

**VARBERGS
KOMMUN**

Yttrande

1 (2)

2025-04-14

Dnr: UAN 2025/0106-4

Utbildningsdepartementet

Utbildnings- och arbetsmarknadsförvaltningen

Viktoria Thonäng, 0340-69 70 81

Fler vägar till arbete - Remissvar

Sammanfattning

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden ser positivt på utredningens ambition att skapa fler och flexibla utbildningsvägar för att underlätta ungas etablering på arbetsmarknaden. Förslagen om yrkesskola, yrkesprov och stärkt samverkan med näringslivet är viktiga steg för att möta arbetsmarknadens behov och förbättra kompetensförsörjningen. Samtidigt finns vissa utmaningar kopplat till utredningens förslag.

Övergripande synpunkter

Hänsyn behöver tas till ekonomiska och resursmässiga utmaningar som förslagen innebär. Införandet av yrkesskolor och yrkesprov kommer innebära ökade kostnader för kommunerna, särskilt för utrustning, lokaler och administration. Det är viktigt att en statlig finansiering av utbildningssatsningarna säkerställer en god implementering i samtliga kommuner. Risken är annars att kostnaderna faller på andra delar av skolverksamheten, vilket kan påverka kvaliteten på befintliga utbildningar.

Redan idag finns det en stor brist på yrkeslärare inom flera branscher, vilket kan skapa utmaningar när man startar nya yrkesutbildningar, inte minst i glesbygdskommuner. Utredningens förslag bygger på en nära samverkan med näringslivet och förutsätter en god tillgång till APL-platser. För många kommuner kan det redan idag vara svårt att hitta APL-platser till alla elever på yrkesprogrammen. Konkurrens kan även uppstå mellan olika utbildningsformer om fler skolor och elever behöver APL samtidigt. Det kan även vara svårt för arbetsgivare att särskilja befintliga yrkesprogram från de nya yrkesprogrammen och det bör utvärderas om det finns en risk att elever som läser på de nya yrkesprogrammen inte är anställningsbara i samma utsträckning som de elever som läser på ordinarie yrkesprogram.

Utifrån ett elevperspektiv finns det en risk att elever som läser på ett yrkesprogram får en smalare utbildning som gör det svårare att byta

POSTADRESS	BESÖKSADRESS	TELEFON	ORGANISATIONSNUMMER	E-POSTADRESS
Varbergs kommun	Östra Långgatan 18	0340-88 000	212000-1249	uan@varberg.se
		TELEFAX		WEBBPLATS
432 80 Varberg	432 80 Varberg			www.varberg.se

yrkesbana eller vidareutbilda sig senare i livet. Om yrkesutbildningen inte ger högskolebehörighet kan det påverka elevens valmöjligheter längre fram. Om utbildningen inte ger tillräckliga utvecklingsmöjligheter finns en risk att vissa elever fastnar i lågkvalificerade jobb och får svårare att avancera i arbetslivet.

Om fler elever läser yrkesprogrammen och snabbare kommer ut i arbetslivet kan behovet av vuxenutbildning minska inom vissa områden, särskilt för de som annars hade läst in yrkeskompetens senare i livet. Samtidigt kan vuxenutbildningen få en större roll för de som vill komplettera sin kompetens eller byta yrkesbana efter att ha arbetat några år. Vuxenutbildningen kan därmed behöva ha en mer riktad och flexibel roll, med fokus på omskolning och vidareutbildning snarare än grundläggande yrkesutbildning.

Det är svårt att få elever att välja yrkesprogram och en ny utbildningsform med enklare insteg är inte nödvändigtvis svaret på hur samhället kan få fler elever att välja ett yrkesprogram.

Konsekvenser

Det är viktigt att ta hänsyn till de konsekvenser förslagen kan få för elevers framtida valmöjligheter om utbildningen inte ger högskolebehörighet. Ekonomiska och resursmässiga konsekvenser för kommuner för att kunna implementera förslagen bör utredas ytterligare.

Utbildningens föreslagna längd på tre år syftar till att ge eleverna mer tid för lärande vilket är positivt utifrån flera aspekter. Samtidigt bör för- och nackdelar med en mer komprimerad utbildningsstruktur på två år övervägas. Särskilt om målet är att elever snabbare ska kunna etablera sig på arbetsmarknaden. En tvåårig utbildning kan bidra till att minska resursbehovet och frigöra kapacitet inom gymnasieskolan. Förslaget om 12 yrkesutgångar för yrkesskolan kan anses vara för många, därför bör färre branschutgångar övervägas.

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden

Filip Zackrisson (L)
Ordförande